

1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?

A tartási kötelezettség az egyik családtag arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a másik családtag részére biztosítsa a létfenntartását. Ez törvényi kötelezettség, azaz nem a felek közötti megállapodás alapján, hanem a jog erejénél fogva, bizonyos feltételekkel, általánosan alkalmazandó. Ez személyes kötelezettség, és a jogosult személy halálával megszűnik.

Egy személy csak akkor jogosult tartásra, ha nem munkaképes, és nem rendelkezik eszközökkel a saját fenntartására.

A tartásra jogosult személy a következő személyektől és a következő sorrendben kérheti a tartást: házastárs vagy korábbi házastárs; gyermekek; szülők; unokák és dédunokák; testvérek; nagyszülők és felmenő rokonok. Ha a sorban első személy nem képes a tartás nyújtására, a sorban következő személynek kell fizetnie a tartást.

Ha egy személynek több jogosultat kell eltartania, a tartás a következő sorrendben fizetendő (a sorrendben később következők kizárásával): gyermekek, házastárs vagy volt házastárs, szülők, unokák és dédunokák, testvérek, nagyszülők és felmenő rokonok.

A házasság felbontása esetén csak a válásban nem hibás házastárs jogosult tartásra.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A szülők attól függetlenül kötelesek tartást fizetni a 18. életévét be nem töltött kiskorú gyermekek részére, hogy azok képesek-e dolgozni, vagy rendelkeznek-e az önfenntartásukhoz szükséges forrásokkal. A fenti életkornál idősebb gyermekek esetében a szülők akkor kötelesek tartást fizetni, ha a gyermek nem képes eltartani magát a saját jövedelméből vagy a saját vagyonából, és amennyiben rendszeres középiskolai (20 éves koráig), illetve főiskolai vagy egyetemi tanulmányokat (25 éves koráig) folytat, de csak akkor, ha a tartás fizetése nem okoz a szülőknek különösebb nehézséget.

Felnőttnek csak akkor jár tartás, ha munkaképtelen, és nem képes saját magáról gondoskodni.

A volt házastárs részére tartás csak a házasság felbontásától számított legfeljebb három évig jár, hacsak a felek nem egyeztek meg ennél hosszabb időszakra, és megszűnik, ha a tartásban részesülő volt házastárs új házasságot köt. A bíróság meghosszabbíthatja ezt az időtartamot, ha a tartásra jogosult különleges nehézségekkel küzd, és a tartásdíj fizetője különös nehézség nélkül ki tudja fizetni a tartásdíjat.

Minden személy követelhet tartást nemcsak azonnali hatállyal, hanem visszamenőleges hatállyal is, a kérelem benyújtását megelőző legfeljebb egy évig.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

A tartási követeléseket bíróság előtt kell érvényesíteni, függetlenül azok természetétől, a tartás összegétől, a tartást kérő személyétől és annak a félnek a személyétől, akitől a tartást kéri. A kerületi bíróság (rayonen sad) az illetékes. A területi illetékességgel rendelkező bíróságot a felperes vagy az alperes lakóhelye határozza meg; a kérelmező döntheti el, melyiket választja. Az eljárás a polgári perrendtartás szerinti kérelem alapján zajlik. Az önálló tartási kérelmet gyorsított eljárás keretében, azaz rövidebb időn belül vizsgálják meg.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?

A kiskorú gyermek tartási követelését a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám nyújtja be.

A 14 és 18 év közötti kiskorú gyermek tartási követelését maga a gyermek nyújtja be, a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám tudtával és egyetértésével.

5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?

A nemzetközi joghatósággal rendelkező bíróságot a nemzetközi magánjogi kódexben (KMChP), kétoldalú nemzetközi szerződésekből vagy, amennyiben alkalmazandó, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben megállapított szabályok alapján kell meghatározni.

A nemzetközi magánjogi kódex értelmében, amennyiben a tartás iránti kérelmet házassági ügyben, azaz a házasság felbontása iránti kérelem részeként nyújtják be, Bulgária bíróságai rendelkeznek joghatósággal a tartás iránti kérelmek és a házassági kérelmek tekintetében, amennyiben az egyik házastárs bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van. A volt házastárs tartásával kapcsolatos ügyekben a házasság felbontására irányuló kérelem tekintetében illetékes bíróság jár el. A tartási ügyekben Bulgária bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amennyiben az alperes szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van, amennyiben a felperes bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van.

A fenti esetekben az alábbi 18., 19. és 20. kérdéseknél meghatározottak szerint a bolgár jogot kell alkalmazni.

Amennyiben megállapítást nyer, hogy bolgár bíróság rendelkezik joghatósággal, a járásbíróság rendelkezik hatáskörrel az ügyben. A területi illetékességgel rendelkező bíróságot a felperes vagy az alperes lakóhelye határozza meg; a kérelmező döntheti el, melyiket választja.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéd, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartási követeléseket bíróság előtt kell érvényesíteni, függetlenül azok természetétől, a tartás összegétől, a tartást kérő személyétől és annak a félnek a személyétől, akitől a tartást kéri. Ügyvédi képviselő nem kötelező.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tartási ügyekben a kérelmezők mentesek az állami illetékfizetési kötelezettség alól. A tartási követelés megítélése esetén a bíróság elrendeli, hogy az alperes fizesse meg az állami illetékeket és az eljárás során a kérelmező részéről felmerült költségeket.

Illetéket csak azokban az esetekben kell fizetni, amikor a tartásra kötelezett személy a felperes, és a tartásdíj összegének csökkentését kéri.

Tartási ügyekben nem kötelező a jogi képviselőt.

Az ügyben érintett felek a rendes szabályok szerint folyamodhatnak költségmentességért. Ezeket a szabályokat a költségmentességről szóló törvény (Zakon za Pravnata Pomosh) tartalmazza.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megítélési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A tartásdíj összegét a tartásra jogosult személy szükségleteire és a fizetésre kötelezett személy lehetőségeire való tekintettel állapítják meg. A szülő által a kiskorú gyermek részére fizetendő tartásdíj legkisebb összege a Miniszterek Tanácsa által rögzített minimálszám negyedének felel meg (2019-ben a kiskorú

gyermek részére fizetendő tartásdíj minimális összege 140 BGN). A tartásdíj összegét a gyermek szükségletei és a szülő lehetőségei alapján a bíróság határozza meg.

A szülő kérelmére a bíróság a gyermek kizárólagos szükségleteit fedező tartásdíj-kiegészítést állapíthat meg olyan összeg erejéig, amelyet a szülő különös nehézség nélkül ki tud fizetni. A fél kérésére a tartásról szóló végzés a körülmények változása esetén módosítható vagy visszavonható. Minden módosításnak a bíróságon keresztül kell történnie.

A tartásdíj havonta fizetendő. A késedelmes fizetés után a jogszabályban meghatározott mértékű kamat fizetendő.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A tartást személyesen az arra jogosult személynek kell fizetni. 14 és 18 éves kor közötti kiskorúak esetében a tartásdíj személyesen nekik fizetendő, de a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő tudtával és beleegyezésével.

A 14 évesnél fiatalabb kiskorú gyermek részére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy a gyám útján kell megfizetni a tartást.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

A tartásdíj havonta fizetendő. A késedelmes fizetés után a jogszabályban meghatározott mértékű kamat fizetendő.

A hatályba lépett bírósági határozatok végrehajtása a polgári eljárásról szóló törvénykönyvben (Grazhdanski Protsesualen Kodeks) meghatározott feltételek és eljárások szerint történik.

A tartásdíj megfizetésének elmulasztása a büntető törvénykönyv (Nakazatelen kodeks) 183. cikkében meghatározott esetekben bűncselekménynek minősül.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezetten védő szabályokra és elvülési időkre

A végrehajtást a tartásra jogosult választása szerinti állami vagy magánvégrehajtó végzi.

Az állami végrehajtók a körzeti bíróság (rayonen sad) végrehajtási szolgálatán belül dolgoznak, és működési területük megegyezik a bíróság földrajzi illetékességi területével.

A magánvégrehajtók az adott járásbíróság földrajzi illetékességi területén működnek.

A családjogi törvénykönyv 149. cikke szerint a leghosszabb időszak, amelynek vonatkozásában visszamenőlegesen tartás igényelhető, a kérelem benyújtását megelőző egy év. Ha a tartási kötelezettség fennállását és összegét bírósági határozat megállapította, ez a kötelezettség mindaddig fennáll, amíg az az elvülésre vonatkozó általános szabályok szerint meg nem szűnik: A kötelmekről és szerződésekről szóló törvény (Zakon za zadalzheniyata i dogovorite) 110–120. cikke.

Lásd az ítéletek végrehajtásáról szóló részt.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

A gyermekvédelmi törvény (Zakon za Zakrila na Deteto) számos védelmi intézkedést tartalmaz, többek között azt, hogy a gyermekeket és szüleit folyamatosan tájékoztatni kell a jogaikról és kötelezettségeikről, és biztosítani kell részükre az állam által nyújtott költségmentességet. A gyermekvédelmi törvény 15. cikke értelmében a gyermekek a jogaikat és érdekeiket érintő minden eljárásban költségmentességre és jogorvoslatra jogosultak. A jogi segítségnyújtást a Nemzeti Költségmentességi Hivatal biztosítja.

A kamarai törvény (Zakon za Advokaturata) kifejezetten úgy rendelkezik, hogy egy bolgár vagy uniós ügyvéd ingyenes jogi segítséget és támogatást nyújthat a tartásra jogosult személyek részére. Ilyen esetben, ha az ellenérdekű felet az eljárási költségek viselésére kötelezik, az ügyvéd kérheti a bíróság által megállapított ügyvédi díj megfizetését.

13 A kötelezett helyett megelőlegezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Ha a végrehajtási eljárás során megállapítást nyer, hogy a tartásra kötelezett személy nem rendelkezik jövedelemmel és nincs vagyona, a megítélt tartásdíjat e személy nevében az állam fizeti meg a Miniszterek Tanácsa által kiadott rendeletben meghatározott feltételek és eljárás szerint. Ilyen esetben az állam a bírósági határozatban megállapított tartásdíjat a Bolgár Köztársaság állami költségvetéséről szóló törvény (Zakon za darzhavniya byudzheta na Republika Balgaria) által évente megállapított felső határig vállalja át.

A szociális segítségnyújtási eljárásban az állam gondoskodik azokról a nélkülözhető emberekről, akik részére törvény alapján senki sem köteles tartást nyújtani, vagy erre senki sem képes.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Igen, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint. A Bolgár Köztársaság számos kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződésnek részese különböző országokkal, amelyek között vannak nem uniós tagállamok is. E szerződések végrehajtásában az Igazságügyi Minisztérium jár el központi hatóságként, és ebben a minőségében segítséget nyújt a lakosság részéről érkező kérelmek alapján.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Az Igazságügyi Minisztérium a központi hatóság; elérhetősége a következő:

Ministry of Justice

Ul. Slavyanska 1

1040 Sofia

Bulgaria

Telephone: (+359 2) 92 37 555

Fax: (+359 2) 987 0098

Kontaktszemély:

E_Gyurova@justice.government.bg

M_Parvanova@justice.government.bg

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Igen, a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott eljárás szerint. Ha a kérelmező olyan országban él, amellyel a Bolgár Köztársaság kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződést kötött, a kérelmező kérheti az adott szerződés alapján központi hatóságként eljáró Igazságügyi Minisztérium segítségét.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendeletben, vagy a vonatkozó kölcsönös jogi segítségnyújtási szerződésben meghatározott eljárás szerint.

Lásd fent a központi hatóságként eljáró Igazságügyi Minisztérium elérhetőségét.

16 Kötö-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágal jegyzőkönyv?

Igen, a Bolgár Köztársaságot kötelezi a 2007. évi hágai jegyzőkönyv.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

Lásd a fenti kérdésre adott választ.

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Az alkalmazandó szabályokat a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet és a (2011. június 18. óta hatályos) polgári eljárásról szóló törvénykönyv 627a.–627c. cikkei tartalmazzák.

Amikor a 2007. évi hágai jegyzőkönyv hatálya alá tartozó tagállamban hoznak határozatot, a határozatnak a 4/2009/EK tanácsi rendelet 20. cikkében említett okiratok alapján történő végrehajtására vonatkozó kérelmet a kötelezett állandó lakóhelye vagy a kötelezettség teljesítésének helye szerinti járásbíróshoz kell benyújtani. A járásbíróshoz a végrehajtás elutasításáról vagy felfüggesztéséről a 4/2009/EK tanácsi rendelet 41. cikke értelmében.

A 2007. évi hágai jegyzőkönyv hatálya alá nem tartozó uniós tagállamban hozott határozat vagy más aktus végrehajtására vonatkozó kérelmet a kötelezett állandó lakóhelye vagy a kötelezettség teljesítésének helye szerinti járásbíróshoz kell benyújtani. Nem nyújtják be a kérelemnek a kötelezett részére kézbesítendő példányát. A bíróság a kérelmet zárt ülésen vizsgálja. A kérelemnek helyt adó végzésben a bíróság meghatározza a 4/2009/EK tanácsi rendelet 32. cikkének (5) bekezdése szerinti fellebbezés megtételére rendelkezésre álló határidőt. Nem rendelhető el a kérelemnek helyt adó végzés ideiglenes végrehajtása. A kérelemnek helyt adó végzésben a bíróság a kért ideiglenes és biztosítási intézkedésekről is dönt. A végzés perben hozott döntésnek minősül. A végzés ellen ténykérdésekben és jogkérdésekben a Szófiai Fellebbviteli Bírósághoz (Sofiyski apelativen sad) lehet fellebbezni, a 4/2009/EK tanácsi rendelet 32. cikkében meghatározott feltételekkel és eljárás szerint. A Szófiai Fellebbviteli Bíróság döntése ellen csak jogkérdésekben lehet fellebbezéssel élni a Legfelsőbb Semmitűszékhez.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Változtatások történtek a nemzetközi jogi gyermekvédelmi és országok közötti örökbefogadási ügyek igazgatósága személyzetének mérete és összetétele tekintetében, amelynek feladatai közé tartozik az Igazságügyi Minisztériumra mint a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló 4/2009/EK tanácsi rendelet szerinti központi hatóságra ruházott feladatok ellátása. Az Igazgatóságra ruházták a polgári nyilvántartások és igazgatási szolgáltatások főigazgatóságával (GRAO), a Területfejlesztési és Közmunkaügyi Minisztériummal, a Nemzeti Adóhivatallal és a Nemzeti Költségmentességi Hivatallal történő kapcsolattartás hatáskörét az uniós tagállamokból érkező, a 4/2009/EK tanácsi rendelet szerinti tartási kötelezettségekre vonatkozó kérelmek feldolgozása keretében.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.